

Het Hunebedcentrum

Meer dan een
museum

**HUNEBED
CENTRUM**

Om het Drentse archeologisch erfgoed te behouden en te beschermen

Moeiteloos brengt het hunebed van Borger je terug in de tijd, toen onze voorouders hier op de Hondsrug een bestaan wisten op te bouwen. Tussen de bomen bij het hunebed hangt nog iets van de magie van vijfduizend jaar geleden toen onze voorouders ontdekten wat dit landschap hun te bieden had en hun dankbaarheid voor dit geschenk toonden.

Het grote hunebed van Borger is een icoon van Drenthe en haar tientallen eeuwen lange geschiedenis. Het Hunebedcentrum staat vlak naast het hunebed om dat verhaal te vertellen aan iedereen die het horen wil.

Het Hunebedcentrum is veel meer dan een museum. We willen het Drentse archeologisch erfgoed behouden en beschermen door educatie en communicatie in te zetten. Omdat we ervan overtuigd zijn dat je kennis van het landschap en zijn geschiedenis nodig hebt om je te realiseren hoezeer ze onze zorg waard zijn.

Het Hunebedcentrum is er voor iedereen die geïnteresseerd is in de geologie, archeologie en geschiedenis van ons landschap. Of die we daarvoor kunnen interesseren. Daarbij zoeken we samenwerking met iedereen waar

we samen verder mee kunnen komen. Het Drentse Landschap en De Hondsrug UNESCO Global Geopark zijn belangrijke partners op die weg. Beide organisaties zijn zichtbaar in het Hunebedcentrum.

Vijftig jaar geleden stond een groep vrijwilligers aan de basis van het Hunebedcentrum. We realiseren ons dat we mede door onze vrijwilligers zijn geworden wat we nu zijn. Nog steeds zijn hun inzet en enthousiasme een levensvoorwaarde voor het Hunebedcentrum. Op alle terreinen waar het Hunebedcentrum actief is, voelen we onze maatschappelijke verantwoordelijkheid als organisatie die midden in de maatschappij wil staan.

Meer dan een museum

Vroeger was een museum een plek waar je als bezoeker bijzondere spullen te zien kreeg. Het Hunebedcentrum van nu is veel meer dan dat. Als museum onderzoeken, verzamelen en bewaren we materieel en immaterieel erfgoed. We exposeren dit erfgoed en we vertellen onze bezoekers de verhalen die erbij horen. Een museum staat ten dienste van de samenleving. Als instelling draait het om instandhouding en vernieuwing en zijn we niet uit op het behalen van winst.

◀ Trechterbeker, ca. 5000 jaar oud

Camera Lucida: gereedschap dat in de 19de eeuw door Lukis en Dryden werd gebruikt om de Nederlandse hunebedden te documenteren

Absoluut topstuk in de collectie van het Hunebedcentrum is hunebed D27. Het is de grootste toeristische trekpleister van Borger. In het Hunebedcentrum bieden we onze bezoekers een grote archeologische expositie aan. Verder zijn er het Oertijdpark - sinds kort uitgebreid met een opgravingslocatie - en de Keientuin met een grote geologische collectie. In het Hunebedcentrum vind je een expositie van het Hondsrug UNESCO Geopark en een informatiecentrum van Het Drentse Landschap over archeologisch erfgoed het Hunzedal.

Samen met het hunebed vervult het Hunebedcentrum een belangrijke rol in de toeristische infrastructuur van Drenthe. Het hele jaar door bezoeken in totaal bijna honderduizend mensen het museum. Vanuit het Hunebedcentrum ontdekken onze bezoekers via fiets- en wandelroutes interessante plekken in het Drentse landschap.

Het Hunebedcentrum is een geregistreerd museum. Dit betekent dat we voldoen aan de landelijke eisen die daarvoor zijn gesteld, zoals voor de kwaliteit van de collectie en de toegankelijkheid van het museum, maar achter

de schermen ook voor het registreren en ontsluiten van onze collectie. Als officieel geregistreerd museum mogen onze bezoekers gebruikmaken van de Museumkaart. Onze exposities zijn gericht op jong en oud. Het Hunebedcentrum is voor iedereen toegankelijk.

Het Hunebedcentrum is méér dan een fysiek museum. We bieden onze bezoekers ook digitale informatie via drie websites, steeds gericht op specifieke doelgroepen: de bezoekers (hunebedcentrum.nl), de extra geïnteresseerden (hunebednieuwscafe.nl) en de echte diepgravers (hunebeddeninfo.nl).

Het Hunebednieuwscafé is uitgegroeid tot een groot virtueel museum met duizenden artikelen over archeologie, geologie en landschap. Met meer dan een half miljoen unieke bezoekers per jaar is ons Nieuwscafé een van de grootste archeologische websites van Nederland.

Neolithische hamerbijl gevonden in Weerdinge

Meer kennis in huis door samen te werken

Het Hunebedcentrum vervult een steeds belangrijkere rol in het ontwikkelen van kennis van het prehistorisch erfgoed. Dit is een letterlijk citaat uit de nota Cultuur om te delen van de provincie Drenthe uit 2020. De provincie geeft het Hunebedcentrum de komende jaren extra mogelijkheden om zich als kenniscentrum verder te ontwikkelen.

De stijgende bezoekersaantallen laten zien dat de website hunebednieuwscafe.nl een steeds belangrijker medium wordt voor het Hunebedcentrum als kenniscentrum. Verder investeren we in educatieve programma's en online-lessen om de kennis van het prehistorisch erfgoed zo goed mogelijk te verspreiden.

Voor een kenniscentrum is het van cruciaal belang dat je samenwerkt met deskundige partners en optimaal van elkaars expertise gebruik kunt maken. Zo geven we samen boeken uit en kunnen we een interessant lezingenprogramma aanbieden. Studenten leren in de praktijk in het Hunebedcentrum en wij leren van hen. In samenwerking met de studenten ontwikkelen we onder andere archeologische experimenten.

- Al vóór Geopark De Hondsrug in 2013 zijn officiële status kreeg, trokken we gezamenlijk op. Het Hunebedcentrum is sindsdien de hoofdpoot van het Geopark met een expositie over ijstijden en prehistorie. In 2021 sloten De Hondsrug UNESCO Global Geopark en het Hunebedcentrum een samenwerkingsovereenkomst.
- Sinds 2022 heeft het Hunebedcentrum een samenwerkingsconvenant met het Groninger Instituut voor Archeologie van de Rijksuniversiteit Groningen.
- Belangrijke samenwerkingspartners zijn de Drents Prehistorische Vereniging, het Noordelijk Archeologisch Depot en de amateurarcheologen verenigd in de Nederlandse Archeologie Vereniging.
- In 2021 sloot het Hunebedcentrum een samenwerkingsovereenkomst met Stichting Het Drentse Landschap.
- In de Hunebeddenbeheergroep werkt het Hunebedcentrum samen met de Rijksdienst

voor het Cultureel Erfgoed, Het Drentse Landschap, Staatsbosbeheer, het Drents Museum en de provincie Drenthe.

- De hunebedden hebben een prominente plek in de Canon van Nederland, die de basis van het huidige geschiedenisonderwijs vormt. Het hunebed van Borger en het Hunebedcentrum maken deel uit van het Canonnetwerk om jongeren deze 'sleutelstukken' van de Nederlandse geschiedenis met eigen ogen te kunnen laten bekijken.
- Het Hunebedcentrum is aangesloten bij de VSC, de organisatie van de Nederlandse wetenschapsmusea en science centers. Het biedt ons de mogelijkheid kennis te delen met instellingen die bij uitstek gespecialiseerd zijn in kennisoverdracht.
- De samenwerking van het Hunebedcentrum met gespecialiseerde organisaties als Portable Antiquities Netherlands en ArcheoHotspots biedt geïnteresseerden in de archeologie extra mogelijkheden om van het Hunebedcentrum als kenniscentrum gebruik te maken.

Omwille van het landschap van onze voorouders

In de regio vervult het Hunebedcentrum al jaren een unieke rol bij het beschermen van het archeologische erfgoed en het bewaken van het imago van de hunebedden. We koesteren het landschap waar onze voorouders zich duizenden jaren geleden al thuis voelden, en we vertellen hun verhaal.

Vanuit hun betrokkenheid bij de omgeving zijn het Hondsrug UNESCO Geopark, Het Drentse Landschap en het Hunebedcentrum natuurlijke partners. De resultaten van die samenwerking zijn ook fysiek aanwezig in het Hunebedcentrum. Het Geopark laat de bezoekers de impact zien van het ontstaan van de Hondsrug op het landschap en de mensen die er wonen. Het Drentse Landschap neemt de bezoekers mee het Hunzedal in.

Het Hunebedcentrum werkt in gemeente, regio en provincie nauw samen met een groot aantal organisaties en instellingen. In Borger zijn het hunebed en het Hunebedcentrum de belangrijke toeristische trekpleisters. Het Hunebedcentrum is betrokken bij gemeentelijke projecten als Hunebedhoofdstad en het Cittaslow-keurmerk.

Op de Hondsrug bestaan allerlei vormen van samenwerking waar het Hunebedcentrum vaak samen met het Hondsrug UNESCO Geopark bij betrokken is. Voorbeelden zijn de toeristische organisatie Hondsrug Drenthe en het project Hunebed Highway.

Het Hunebedcentrum werkt samen met de provincie Drenthe en provinciale collegaorganisaties als Platform Drentse Musea, Recreatieschap Drenthe, Het Drentse Landschap, Drents Archief, Kunst & Cultuur Drenthe en Marketing Drenthe. Vanuit deze samenwerking zijn we onder andere betrokken bij de campagne Drenthe Oerprovincie.

Samenwerken met collega's over de grens

Het Hunebedcentrum kijkt verder dan de eigen regio. Prehistorische stenen monumenten vind je in tal van landen in Europa en in de rest van de wereld. Behalve in Nederland liggen er ook hunebedden in Duitsland, Polen, Denemarken en Zweden. Engeland heeft Stonehenge en andere heiligdommen uit de steentijd. In Frankrijk, Spanje, Portugal en elders staan duizenden monumenten als dolmens en menhirs.

Overall in Europa wordt onderzoek gedaan naar megalithische culturen en vind je musea om het publiek er kennis mee te laten maken. Het Hunebedcentrum is steeds op zoek naar samenwerking met collega-instellingen elders om van elkaar te leren en samen elkaars inspanningen te versterken.

Met collega's in een tiental Europese landen werkt het Hunebedcentrum samen in de European Route of Megalithic Culture. Leden van de organisatie zijn wetenschappelijke instituten, musea, erfgoedorganisaties, toeristische organisaties en overheden. De Megalithic Routes maken onderdeel uit van

het programma Cultural Routes van de Raad van Europa. Destijds hoorde het Hunebedcentrum tot de initiatiefnemers van de organisatie. Sindsdien hebben we zitting in het bestuur van de organisatie en beheren we de site megalithicroutes.eu.

Een andere vorm van internationale samenwerking is onze deelname aan EXARC, een netwerk waar meer dan honderd archeologische openluchtmusea in Europa bij zijn aangesloten. Het Hunebedcentrum profiteert onder andere van de expertise binnen EXARC rond prehistorische technologie en experimentele archeologie.

Dankzij de jarenlange samenwerking met het Hondsrug UNESCO Geopark, die onder andere zichtbaar is in de aanwezigheid van het Geopark in het Hunebedcentrum, zijn we onderdeel gaan uitmaken van het sterke wereldwijde netwerk van geoparken.

Een duurzame organisatie die haar verantwoordelijkheid kent

Maatschappelijk verantwoord werken betekent dat het Hunebedcentrum werkt vanuit een duurzame invalshoek en dat we ons inzetten om onze ecologische footprint kleiner te maken. Het betekent ook dat we een goed sociaal klimaat binnen de organisatie willen garanderen. Het Hunebedcentrum wil in zijn aanpak actief en transparant zijn.

Het verhaal dat het Hunebedcentrum vertelt over onze voorouders die de hunebedden bouwden, blijft niet vijfduizend jaar geleden steken. Het heeft actuele componenten in het heden. Hoe gaan we met ons voedsel om? Wat vragen we van ons landschap? Hoe doen wij het zelf met onze rituelen? Een band met je voorouders over de eeuwen heen kan je helpen aan een duurzame toekomst te werken.

De sociaal-maatschappelijke verantwoordelijkheid van het Hunebedcentrum betekent onder andere dat er aandacht is voor mensen

met een afstand tot de arbeidsmarkt en dat we graag meehelpen met re-integratietrajecten. Hierbij werken we samen met het sociaal werkbedrijf Wedeka, de gemeente Borger-Odoorn, onder andere via de stichting Sociale Teams. Vanuit dezelfde sociaal-maatschappelijke invalshoek is het Hunebedcentrum een erkend leerwerkbedrijf dat jonge mensen helpt op de goede plek in de maatschappij terecht te komen.

Het Hunebedcentrum heeft sinds 2023 het keurmerk Green Key, dit is het belangrijkste duurzaamheidskeurmerk voor de toeristische en recreatieve branche in Nederland.

In het Museumregister Nederland staan de musea die aantoonbaar voldoen aan criteria voor een kwalitatief hoogwaardige invulling van de functies van een museum.

Het netwerk van Canonmusea. Musea behorend bij dit netwerk presenteren iconische topstukken van de Canon in de eigen museale context en trekken op in gezamenlijke programmering en campagne.

ANBI staat voor een Algemeen Nut Beogende Instelling. Wie aan de ANBI-criteria voldoet, krijgt van de overheid verschillende voordelen toebedeeld, onder andere op fiscaal gebied.

De Governance Code Cultuur geeft richtlijnen voor een goed, verantwoord en transparant bestuur van culturele instellingen.

De Ethische Code voor Musea is de basis voor de beroepsethiek in de museale sector in Nederland.

De Fair Practice Code is een gedragscode voor het ondernemen en werken in de culturele sector.

De Code Diversiteit & Inclusie wil ervoor zorgen dat de culturele sector een gelijkwaardige sector voor iedereen is.

Een erkend leerbedrijf draagt bij aan de toekomst van het vakmanschap in de branche.

Green Key is het belangrijkste duurzaamheidskeurmerk voor de toeristische en recreatieve branche in Nederland.

Met haar Cittaslow-keurmerk laat de gemeente Borger-Odoorn zien dat ze zich inzet voor een sociale, gastvrije en duurzame gemeenschap.

Netwerk van wetenschapsmusea & science centers

Hunebed D27

Naast het Hunebedcentrum staat hunebed D27. Het is het grootste hunebed van Nederland. Een hunebed was méér dan een begraafplaats. Op zo'n rituele plek konden de hunebedbouwers eer bewijzen aan hun voorouders. Het waren ontmoetingsplekken waar niet alleen de doden herdacht werden, maar er werd ongetwijfeld ook het leven gevierd. Met respect voor onze voorouders houden we deze oude rituele plaatsen in ere.

Oertijdpark

Het Oertijdpark laat zien dat het Hunebedcentrum meer is dan een museum alleen. In het park maken jong en oud een reis door de tijd om te ontdekken hoe onze voorouders leefden. Je komt in een kamp van neanderthalers, je bezoekt een hut van een rendierjager en je loopt door een prehistorisch dorp. Onderweg in het Oertijdpark kom je mensen tegen die de verhalen van vroeger vertellen.

Collecties

Het Hunebedcentrum heeft een groot aantal collecties in eigendom en beheer. Een deel maakt onderdeel uit van de vaste expositie en is voor iedereen te bekijken. De overige collecties zijn op verzoek beschikbaar voor iedereen die erin geïnteresseerd is.

- fossielen uit Eridanos-zand
 - fossielen uit de Botnische Golf
 - fossiele sponzen en koralen
 - barnsteen
 - zwerfstenen (stolling, metamorf en afzetting)
 - botten ijstijddieren
 - kalksteenfossielen Saale-ijstijd
 - vuursteen en vuurstenen artefacten
 - artefacten trechterbekercultuur
 - artefacten steentijd, bronstijd en ijzertijd
 - kunstcollectie hunebedden
 - hunebed memorabilia
 - replica's trechterbekercultuur
 - bibliotheek archeologie, geologie en Drenthe
 - beeldbank hunebedden
 - virtuele verhalen- en artikelenbank
- www.hunebednieuwscafe.nl

Activiteiten

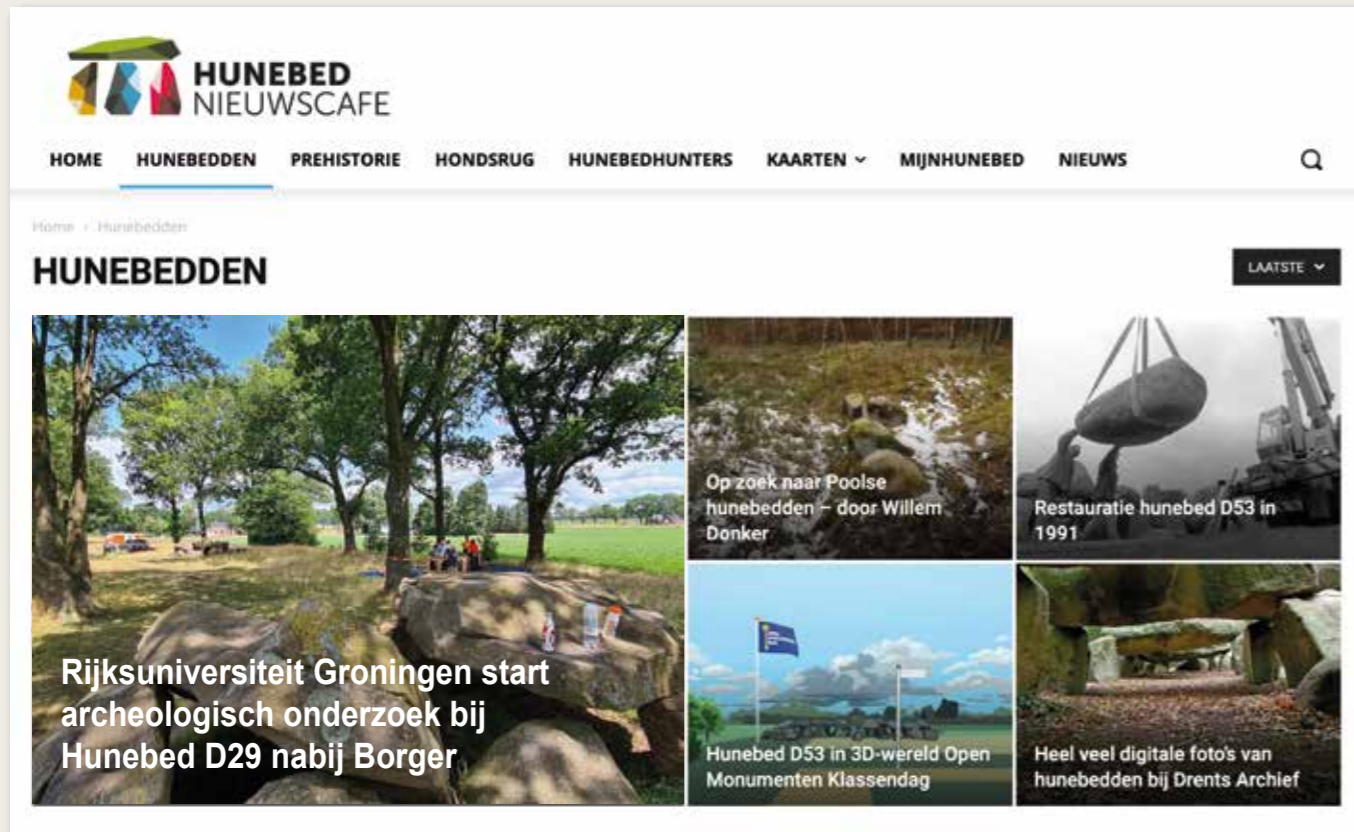
Het Hunebedcentrum prijst zich gelukkig met een groot aantal vaste bezoekers. Ze komen ook graag af op de speciale activiteiten die we het hele jaar door organiseren.

- van Oerweekenden tot lezingen
- van workshops tot wildpluksessies
- van het Mammoetweekend tot de Dag van het Hunebed

Het Hunebedcentrum doet mee aan tal van regionale en nationale activiteiten:

- van het Weekend van de Wetenschap en de Maand van de Geschiedenis tot Oktobermaand Kindermaand
- van Gekleurd Grijs tot Week van de Biodiversiteit
- van de Geoparkweek tot de Nationale Archeologiedagen

Hunebednieuwscafé

De website hunebednieuwscafe.nl van het Hunebedcentrum is een van de grootste archeologische websites van Nederland. Inmiddels staan er al meer dan 5000 artikelen op en elke maand komen er enkele tientallen bij. Ze gaan niet alleen over de hunebedden. De site wil de gebruikers ook op de hoogte houden van ontwikkelingen in het vakgebied en van actueel archeologisch nieuws in binnen-en buitenland. Een vaste groep medewerkers houdt voor het Hunebednieuwscafé het nieuws bij.

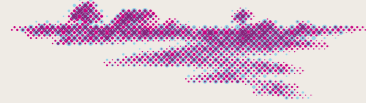
Hondsrug UNESCO Geopark

De Hondsrug UNESCO Global Geopark maakt onderdeel uit van het wereldwijde netwerk van geoparken. Tot nu toe is het Hondsruggebied het enige Nederlandse geopark. De Geopark organisatie heeft onderdak in het Hunebedcentrum gevonden. Onze bezoekers komen door de hoofdpoot van het Geopark in het unieke verhaal van het Hondsruggebied terecht. Het begon 150.000 jaar geleden in de ijstijden en is sindsdien zichtbaar gebleven in het landschap.

Het Drentse Landschap

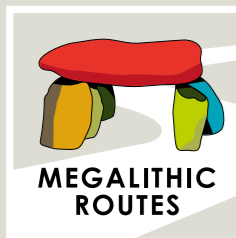
Het Drentse Landschap

Het Drentse Landschap beheert meer dan 9000 hectare natuurgebieden in Drenthe. Ook heeft ze de zorg voor enkele honderden Drentse monumenten en gebouwen, waaronder een groot deel van de hunebedden. Het Drentse Landschap is een belangrijke partner van het Hunebedcentrum. In het Hunebedcentrum laat Het Drentse Landschap onder andere zien hoe de afgelopen jaren honderden hectares nieuwe natuur in het Hunzedal werden en worden gerealiseerd.

De Nieuwe Hunebedbouwers

Met De Nieuwe Hunebedbouwers wil het Hunebedcentrum de plek van het grootste hunebed van Nederland een nieuwe betekenis geven. Eens was het een plaats waar onze voorouders elkaar ontmoetten. We willen het een ontmoetingsplek laten worden waar ideeën samenkomen en waar innovatie ontstaat. De Nieuwe Hunebedbouwers zijn een groep innovatieve mensen die regelmatig in het Hunebedcentrum samen van gedachten wisselen en nadenken over een duurzame toekomst van Drenthe.

Megalithic Routes

In de organisatie Megalithic Routes werkt het Hunebedcentrum samen met wetenschappers, erfgoedinstellingen en toeristische organisaties in een tiental Europese landen. Samen willen we zoveel mogelijk mensen laten kennismaken met de megalithische cultuur. Ooit gebruikten onze voorouders in een groot deel van Europa grote stenen om hun monumenten, begraafplaatsen en heiligdommen te bouwen. Tot de dag van vandaag staan ze in ons landschap om ons aan dat verre verleden te herinneren.

www.megalithicroutes.eu

Bestuur

De rechtspersoon van het Hunebedcentrum is de Stichting Hunebedcentrum. Het stichtingsbestuur bestaat uit voorzitter, secretaris, penningmeester en vier leden. Voor hun werk ontvangen de bestuursleden geen vergoeding.

De missie van de organisatie zegt: 'Het Hunebedcentrum is een museaal merk, gericht op de presentatie en bescherming van hunebedden en prehistorische monumenten – in heden, verleden en toekomst – in de context van het landschap waarbij aan interessegroepen belevenissen worden geboden voor doelen van bewustwording, onderricht en amusement.'

Bronnegerstraat 12
9531 TG Borger
(0599) 236 374
info@hunebedcentrum.nl

Bezoekadres:
Hunebedstraat 27
9531 JT Borger

www.hunebedcentrum.nl
www.hunebeddeninfo.nl
www.hunebednieuwscafe.nl

Deze brochure is gedrukt op Stone Paper. Stone Paper is een duurzame ontwikkeling met respect voor onze aarde. Dit hoogwaardige papier bestaat hoofdzakelijk uit tot poeder gemalen steen en daarmee is Stone-Paper boom-vrij. Er wordt geen water en bleekmiddelen gebruikt tijdens de productie.

Colofon

Tekst
Bertus Boivin

Vormgeving
Alie Goeree

Fotografie
Frank Wiersema
Alie Goeree
Davado

Drukwerk
Zalsman, Zwolle

© 2023, Hunebedcentrum

Onze partners:

